



DIREZIONE GENERALE OPERE DON BOSCO

Via della Pisana 1111 - 00163 Roma

Il Consigliere generale per le missioni

Il Consigliere generale per la formazione

Rzym, 24 stycznia 2013

Prot. 13/0033

Do Czcigodnych

Delegatów inspektorialnych ds. animacji misyjnej

Delegatów inspektorialnych ds. formacji

w ich siedzibach

Do wiadomości

Czcigodnych

Inspektorów

w ich siedzibach

Przedmiot: Formacja misyjna Salezjanów Księdza Bosko

Drodzy Delegaci,

przesyłamy wam niniejsze refleksje i propozycje dotyczące „Formacji misyjnej Salezjanów Księdza Bosko”. Są one owocem wspólnej pracy naszych Sektorów ds. misji i ds. formacji, po konsultacji z poszczególnymi Delegatami inspektorialnymi; mają one swój fundament w zobowiązaniu, które Konstytucje powierzają Radcy ds. misji, aby „zapewnić misjonarzom specyficzne przygotowanie i przystosowaną odnowę” (*Konst.* 138); poniższe wskazania zostały zatwierdzone przez Księdza Generała i Radę dnia 23 stycznia 2013 roku.

Jesteśmy świadomi zaangażowania misyjnego, jakie Ksiądz Bosko stopniowo rozwinął w swoim życiu i jakie wypracował wysyłając pierwszą wyprawę misyjną dnia 11 listopada 1875 r. oraz organizując kolejne wyprawy. Znamy również „Wskazania dla misjonarzy” Księdza Bosko, które Przełożony Generalny ks. Pascual Chávez podjął w swoim Liście *Inkulturacja charyzmatu salezjańskiego* (DRG 411, Rzym 2011). Patrzymy także w dzisiejszych czasach na zaangażowanie misyjne Zgromadzenia, które zostało zapisane również w artykule 6. Konstytucji.

Te refleksje i propozycje mają na celu podtrzymanie żywego ducha misyjnego Zgromadzenia. W czasie globalizacji i migracji musimy być otwarci na międzykulturową formację i duszpasterstwo. Zaangażowanie Kościoła w nową ewangelizację oraz w ewangelizację powszechną wzywa nas do kontynuowania podjęcia wyzwań pierwszej ewangelizacji. Konieczność tworzenia wspólnot międzynarodowych i *Projektu Europa* to apele do mobilności misyjnej w Zgromadzeniu.

W szczególności poniższe wskazania mają podwójny cel. Przede wszystkim mają pobudzić w każdym współpracu wzrost wrażliwości misyjnej i umiejętność prowadzenia animacji misyjnej wśród młodych ludzi i dorosłych świeckich; znamy potencjalne energie grup misyjnych i wolontariatu misyjnego, które mogą służyć naszemu duszpasterstwu; otwierają one młodych ludzi na powściągliwy i solidarny styl życia, angażują ich w imię Ewangelii i stawiają ich przed pytaniem co do wyboru salezjańskiego powołania konsekrowanego.

Po drugie, celem wskazań jest przedstawienie propozycji drogi do odkrycia, rozeznania i pogłębienia prawdziwego salezjańskiego powołania misyjnego. Takie powołanie rodzi się, wzrasta i rozwija się jako dar Boży, w następstwie ewangelizacji dokonywanej przez Jezusa i pod wpływem Ducha Świętego; jednocześnie napotyka ono na historyczne uwarunkowania, które wymagają naszej współpracy.

Powierzamy te refleksje i propozycje jako zadanie dla Inspektorii, po to, by mogły przynieść obfite owoce „misyjne” w tym już bliskim Dwustuleciu urodzin Księdza Bosko.

Serdecznie pozdrawiam i dziękuję za Waszą uwagę.



Ks. Václav Klement
Radca ds. Misji



Ks. Francesco Cereda
Radca ds. Formacji

Formacja misyjna Salezjanów Księdza Bosko

Rzym, 24 stycznia 2013

SKRÓTY

FSDB	La Formazione dei Salesiani di Don Bosco
OSSFI	Orientamenti circa gli Studi Salesiani nella Formazione Iniziale
CDVSM	Criteri di Discernimento per la Vocazione Salesiana Missionaria
SSCS	Sistema Salesiano di Comunicazione Sociale

Z języka włoskiego tłumaczył ks. Janusz Zapala
Korekta - ks. Marian Dziubiński

Ten dokument ma na celu zachęcić każdego salezjanina, by poprzez formację podtrzymał w sobie żywy zapal misyjny Księdza Bosko; w ten sposób chce się bądź to przygotować go do bycia animatorem misyjnym, bądź też pomóc mu w rozeznaniu, czy Bóg wzywa go do misji *ad gentes*.

Dokument ten uwydatnia *treści, postawy, doświadczenia* dla różnych momentów formacji. Przedstawia się w nim pewne treści, które podkreślają znaczenie misyjne formacyjnego doświadczenia; ponadto, wskazuje na postawy, które należy pielęgnować i doświadczenia, które trzeba promować. Chodzi o treści, postawy i doświadczenia, które należy ciągle zgłębiać na różnych etapach. Ponieważ wspólnoty formacyjne znajdują się w rozmaitych kontekstach, z tego względu różne propozycje trzeba dostosować do odmiennych sytuacji.

Ostatni fragment dokumentu przedstawia aspekty specyficzne: kryteria rozeznania salezjańskiego powołania misyjnego i formację salezjanina - misjonarza.

PRENOWICJAT

Prenowicjat jest pierwszym etapem formacji; ma on na celu wzbudzić zainteresowanie i entuzjazm do powołania salezjańskiego; oferuje doświadczenie salezjańskiego życia wspólnotowego i apostołskiego, w którym prenowicjusze pogłębiają swój powołaniowy wybór; pomaga prenowicjuszom dojrzewać w różnych aspektach życia ludzkiego i chrześcijańskiego oraz sprzyja ich przygotowaniu do nowicjatu.

Treści do podkreślenia:

- studium biografii Księdza Bosko uwydatnia jego gorliwość o dusze, wyrażoną także przez pragnienie pojechania na misje już w początkowych latach formacji kapłańskiej i rozwijaną następnie w promowaniu misyjnych zadań Zgromadzenia w latach dojrzałości;
- opis obecnych placówek Zgromadzenia pomaga prenowicjuszom zapoznać się z różnorodnością misji salezjańskiej w różnych krajach i wzbudza ich entuzjazm w szczególności poprzez pracę misjonarzy w rozmaitych częściach świata, pomimo wyzwań i trudności jakie oni napotykają;¹
- prezentacja postaci historycznych i obecnych świadków życia salezjańskiego pozwala prenowicjuszom także poznać postacie misjonarzy, od których mogą oni czerpać inspirację dla swojego życia.

Postawy do pielęgnowania:

- wdzięczność za otrzymaną wiarę, zainteresowanie studiowania katechizmu, radość poznania i miłowania Chrystusa i Kościoła, pragnienie potrzeby dzielenia się swoją wiarą z innymi;
- otwartość na różne realia społeczne i kulturowe własnego kraju i świata, na sytuacje ubóstwa, na rzeczywistość wielu młodych ludzi, którzy są jak «owce bez pasterza» (*Mt 9,36*); w efekcie zaś rozbudzanie zmysłu współczucia i solidarności;
- apostołska ofiarność, która skłania do prostego życia i do bezinteresownego daru z siebie, owoc salezjańskiej duchowości, która wymaga zaangażowania poprzez odpowiedzialną posługę.

¹ Por. *Orientamenti circa gli Studi Salesiani nella Formazione Iniziale (OSSFI). Metodologia e distribuzione dei contenuti in corsi di studio per le varie fasi formative*, Roma 2005, 1.2; 1.3.

Doświadczenia do promowania:

- poznawanie pracy misjonarzy w swojej Inspektorii, w Kościele lokalnym, we własnym kraju i na całym świecie, na przykład poprzez wideo i odwiedziny misjonarzy;
- uczestniczenie w grupie misyjnej w prenowicjacie;
- nabywanie doświadczenia w dzieleniu się swoją wiarą z innymi prenowicjuszami i z młodymi ludźmi;
- zaangażowanie w katechizację i w apostołat, wzbudzając w młodych ludziach pytania o sens życia, promując zainteresowanie wiarą, wznecając pragnienie poznania postaci Jezusa.

NOWICJAT

Nowicjat jest początkiem doświadczenia salezjańskiego życia konsekrowanego. Nowicjusze upodabniają się coraz bardziej do Chrystusa Dobrego Pasterza, umacniając z Nim swoją relację miłości i przyjaźni. Rozpoczynając doświadczenie życia konsekrowanego uczą się odnajdywać swoje miejsce w sercu Kościoła i całkowitego oddania się na służbę jego misji.² Jak mówi *Ratio*, «służba Królestwu, świadectwo Ewangelii, zmysł Kościoła, zapal misyjny charakteryzują doświadczenie nowicjatu».³

Treści do podkreślenia:

- studiowanie „Wspomnień Oratorium” w tym celu, by pomóc nowicjuszom w zrozumieniu oratorskiego serca Księdza Bosko jako wyrazu jego misyjnej gorliwości i jego apostołskiego wnętrza;⁴
- kontakt ze świętością przeżyta przez niektóre znaczące postacie z Rodziny Salezjańskiej, zwłaszcza przez misjonarzy, i rozważanie cech ich świętości w celu umacniania w nowicjuszach misyjnego serca;⁵
- uważne studiowanie Rodziny Salezjańskiej, po to, by otworzyć przed nowicjuszami horyzont współpracy i do przyjmowania wkładu członków tejże Rodziny Salezjańskiej oraz pozostałych świeckich w realizacji posłannictwa salezjańskiego, ze szczególnym odniesieniem do misji.

Postawy do pielęgnowania:

- chęć coraz większego utożsamienia się z uczuciami Jezusa i z Jego zaangażowaniem, aby wszyscy ludzie poznali Ewangelię, oraz pragnienie zobaczenia Go poznanego i miłowanego przez wszystkie narody, zwłaszcza przez ludzi młodych;
- utożsamienie się z misyjnym sercem Księdza Bosko i pragnienie stawania się, szczególnie dla ludzi młodych, którzy nie znają Jezusa, znakami miłości Ojca;

² Por. *Konst.* 6.

³ *La Formazione dei Salesiani di Don Bosco (FSDB). Principi e norme. Ratio Fundamental Institutionis et Studiorum*, Editrice S.D.B, Roma 2000³, 366.

⁴ Por. *OSSF* 2.1.

⁵ Tamże, 2.3.

- żarliwość *da mihi animas*, które prowadzi nowicjuszy do całkowitego daru z siebie dla Boga w profesji zakonnej na drodze naśladowania Księdza Bosko;
- budzenie sympatii dla misji i dla misjonarzy salezjańskich oraz rosnące zainteresowanie i dyspozycyjność do poświęcenia się dla misji, jeśli taka jest wola Boża w stosunku do nich.

Doświadczenia do promowania:

- korzystanie z możliwości włączenia w rzeczywistość społeczną i apostolską⁶ oraz wyrażanie miłości duszpasterskiej w służbie Królestwu Bożemu poprzez różne doświadczenia wychowawcze i pastoralne, tak, aby móc «poznać i doświadczyć rzeczywistości świata ludzi młodych, zwłaszcza tych najuboższych»;⁷
- popieranie modlitwy za misjonarzy i misje,⁸ szczególnie adorację Najświętszego Sakramentu i różaniec;
- utrzymywanie przyjacielskich relacji, gdzie jest to możliwe, z młodymi ludźmi z innych religii;
- utrzymywanie kontaktów z jakimś misjonarzem salezjańskim, najlepiej z własnej Inspektorii;
- włączanie się w doroczne obchody salezjańskiego dnia misyjnego, w miesięczne wspomnienie każdego 11. dnia miesiąca i w osobistą modlitwę o powołania misyjne oraz potrzeb misyjnych Kościoła i Zgromadzenia.

POSTNOWICJAT

Postnowicjat jest etapem, w którym salezjanin neoprofes umacnia doświadczenie formacyjne nowicjatu, w odniesieniu do tego, co dotyczy salezjańskiego życia konsekrowanego; przygotowuje się do asystencji; wchodzi w dialog z kulturą poprzez studium filozoficzne, pedagogiczne i katechetyczne; integruje wiarę, kulturę i życie.⁹

Treści do podkreślenia:

- krytyczna i chrześcijańska lektura kultury oraz wydarzeń Kościoła i świata, w celu zrozumienia dzisiejszych implikacji dla ewangelizacji, zwłaszcza w kręgu młodzieżowym;
- studium historii Zgromadzenia i dzieła salezjańskiego, ze szczególnym odniesieniem do ekspansji misyjnej na całym świecie;¹⁰
- studium Systemu Prewencyjnego ze zwróceniem uwagi na jego inkulturację w dzisiejszym kontekście, szczególnie wielokulturowym i wieloreligijnym;¹¹
- znajomość zjawiska migracji i wyzwań, które ono za sobą pociąga, na poziomie społecznym, kulturowym i religijnym;

⁶ Por. *Reg.* 89.

⁷ *FSDB* 367.

⁸ Por. *Redemptoris Missio* 78.

⁹ Por. *FSDB* 396; *Konst.* 114.

¹⁰ Por. *OSSF* 3.4.

¹¹ Tamże, 3.1; P. CHÁVEZ, *Inkulturacja charyzmatu salezjańskiego*, DRG 411, ss. 52- 54.

- studium katechezy i komunikacji społecznej, aby nauczyć się nieść Ewangelię do ludzi młodych, a zwłaszcza do obojętnych, do niewierzących i niechrześcijan;
- znajomość *Kryteriów Rozeznania Salezjańskiego Powołania Misyjnego* w celu wdrożenia ewentualnego rozpoznania powołania misyjnego.

Postawy do pielęgnowania:

- krytyczna i pełna zrozumienia otwartość na rzeczywistości społeczne, kulturowe i religijne własnego kraju i świata, w szczególności ludzi młodych, oraz słuchanie wołania narodów o bardziej godne życie;
- wrażliwość na potrzeby młodych migrantów, dzieci ulicy i młodzieży zagrożonej;
- zainteresowanie i uczestnictwo w misji ewangelizacyjnej Kościoła i Zgromadzenia oraz chęć przyczynienia się do jej wzrostu we własnym kraju i w świecie;
- dyspozycyjność w kierunku postawienia sobie pytania o powołanie misyjne i ofiarność w radosnym oddaniu się takiemu życiu, które wymaga zaangażowania, poświęcenia i uczynienia daru z siebie.

Doświadczenia do promowania:

- prowadzenie apostołatu wśród młodych migrantów, ubogich z obszarów wiejskich lub miejskich i młodzieży zagrożonej w kontekście doświadczeń apostołskich postnowicjatu;
- organizowanie i animowanie grup misyjnych w środowiskach, w których prowadzi się apostołat;
- zdobycie jakiegoś doświadczenia animacji misyjnej z narzędziami komunikacji społecznej;¹²
- rozważanie osobiste i wspólnotowe *Kryteriów Rozeznania Salezjańskiego Powołania Misyjnego*.

ASYSTENCJA

Asystencja jest etapem życiowego i intensywnego skonfrontowania z salezjańskim działaniem w doświadczeniu wychowawczo - duszpasterskim, który pomaga młodym salezjanom w dojrzwaniu w ich salezjańskim powołaniu konsekrowanym i weryfikowaniu ich zdatności powołaniowej w świetle profesji wieczystej.¹³

Treści do podkreślenia:

- refleksja osobista i wspólnotowa oraz konfrontacja z innymi asystentami na temat swoich doświadczeń życiowych i działalności salezjańskiej;
- bezpośrednia znajomość życia Inspektorii i Zgromadzenia.

¹² Por. *Orientamenti per la formazione dei Salesiani in comunicazione sociale. Contenuti e metodologie per le varie fasi formative*, w: *Sistema Salesiano di Comunicazione Sociale (SSCS). Linee orientative per la Congregazione Salesiana*, Parte II, Editrice S.D.B, Roma 2011², 3-4.

¹³ Por. *FSDB* 428-429.

Postawy do pielęgnowania:

- radość z wiary i miłości do Jezusa oraz entuzjazm z prowadzenia młodych ludzi do Jego poznania, szczególnie poprzez katechezę;
- zamięłowanie Księdza Bosko do oferowania młodym ludziom, w szczególności tym, którzy nie znają Ewangelii lub oddalili się od Kościoła, doświadczenia wiary chrześcijańskiej;
- dyspozycyjność do praktykowania Systemu Prewencyjnego jako wyrazu zamięłowania i radości, w dzieleniu się doświadczeniem pełni życia w Chrystusie;
- teoretyczne i praktyczne pogłębienie Systemu Prewencyjnego ze zwróceniem uwagi na inkulturację.

Doświadczenia do promowania:

- utworzenie i animowanie grupy misyjnej wśród młodzieży oraz pobudzanie entuzjazmu młodych do wzięcia udziału w różnych inicjatywach na rzecz misji, w tym wolontariatu misyjnego;
- znalezienie sposobów uczestnictwa we wzajemnej współpracy z młodymi ludźmi z innych religii w swoim środowisku, a gdzie to możliwe, nabywanie bezpośredniego doświadczenia w salezjańskiej placówce misyjnej z własnej Inspektorii.

FORMACJA SPECYFICZNA SALEZJANÓW PREZBITERÓW I SALEZJANÓW KOADIUTORÓW

Formacja specyficzna jest etapem, który uzupełnia formację początkową salezjanina wychowawcy i duszpasterza, rozwijając linie specyficznego powołania jako salezjanina koadiutora lub salezjanina kapłana.¹⁴

Treści do podkreślenia:

- studiowanie Księdza Bosko jako Założyciela, w latach dojrzałości, kiedy stawia czoła nowym wyzwaniom pastoralnym, włącza wiele sił apostoelskich, otwiera Zgromadzenie na działalność misyjną;¹⁵
- studium salezjańskiego duszpasterstwa młodzieżowego, które pomaga pogłębić wymiar misyjny ewangelizacji, to znaczy nagłąca potrzebę głoszenia Chrystusa i wychowania młodych ludzi do wiary, nowe formy obecności wśród młodych ludzi, salezjańska obecność w danym środowisku, zaangażowanie w animację misyjną;¹⁶
- studium teologii pastoralnej z podkreśleniem dokumentów Kościoła dotyczących działalności misyjnej, teologii religii, teologii ewangelizacji, misjologii, dialogu międzyreligijnego i międzykulturowego oraz innych związanych z tym tematów, takich jak wyzwania globalizacji,

¹⁴ Tamże, 446.

¹⁵ Por. *OSSF* 4.1.

¹⁶ Tamże, 1.3; P. CHÁVEZ, *Salezjańskie duszpasterstwo młodzieżowe*, DRG 407, n. 4.2.

sekularyzmu, wielokulturowości i wieloreligijności, imigracji, religijności ludowej i sposobu głoszenia przesłania ewangelicznego w dzisiejszych kontekstach;¹⁷

- studium komunikacji społecznej jako pomoc do wykorzystania narzędzi i języka współczesnych środków, aby głosić Ewangelię i przekazywać przesłanie ewangeliczne w kulturze tychże współczesnych mediów;
- zapal i dynamizm misyjny kapłana, który chce się upodobnić do Chrystusa – Pasterza.¹⁸

Postawy do pielęgnowania:

- więź głębokiej przyjaźni z Chrystusem, która prowadzi formujących się do upodobnienia się do Niego, a następnie zaczerpnięcia od Niego mocnej miłości pasterskiej;
- miłość do Kościoła jako Ludu Bożego otwartego na przyjęcie wszystkich narodów;
- przekonanie o misyjnym charakterze charyzmatu salezjańskiego.¹⁹

Doświadczenia do promowania:

- doświadczenie pracy misyjnej z młodymi ludźmi z innych religii;
- znajomość i animacja programu katechumenatu według *Rytu chrześcijańskiej inicjacji dla dorosłych*;
- misyjne doświadczenie w okresie wakacyjnym;
- włączenie w salezjańską animację misyjną na poziomie lokalnym i inspektorialnym;
- propozycja modlitwy za misjonarzy i misje na rzecz chorych.

FORMACJA PERMANENTNA

Formacja permanentna jest naturalną kontynuacją i koniecznym pogłębieniem programu życia, który został rozpoczęty i realizowany w formacji początkowej i trwa przez całe życie. Odbywa się ona w codziennym życiu współbrata we wspólnocie i ma na celu podtrzymywać w nim żywą radość całkowitego poświęcenia się z entuzjazmem sprawie Ewangelii.

Treści do podkreślenia:

- ofiarowanie współbraciom z Inspektorii możliwości wzięcia udziału w jakimś programie formacyjnym, konferencji, kursie ... , które pomogą w zgłębieniu lub lepszym przygotowaniu się w niektórych aspektach ich zadania apostolskiego, jak na przykład dialog międzyreligijny, nowa ewangelizacja, ...;
- pogłębienie refleksji i wytycznych Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów i naszego Sektoru ds. Misji;

¹⁷ Por. SYNOD O NOWEJ EWANGELIZACJI, *Propositio* 9.

¹⁸ Por. CONGREGAZIONE PER IL CLERO, *Lettera Circolare L'identità missionaria del Presbitero nella Chiesa quale dimensione intrinseca dell'esercizio dei tria munera*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2011, n. 2.

¹⁹ *OSSFI* 4.2.

- animacja misyjna w Inspektorii i w Zgromadzeniu;
- wolontariat młodzieżowy salezjański i świecki.

Postawy do pielęgnowania:

- pragnienie by stawać na wysokości swojego zadania, aby dać z siebie to co najlepsze w misji ewangelizacyjnej;
- otwartość na nowe treści i metody, które mogą poprawić skuteczność apostolską w środowisku, w którym się znajdujemy;
- świadomość własnej kruchości i ubóstwa w realizacji mandatu misyjnego i stąd potrzeba skupienia i modlitwy, samooceny swojego działania i odnowionej determinacji kroczenia z większym zaangażowaniem i gorliwością.

Doświadczenia do promowania:

- rozważanie i dzielenie się swoimi doświadczeniami w celu podtrzymania żywej troski o zbawienie innych i radość dzielenia się doświadczeniem pełni życia w Jezusie;²⁰
- korzystanie z dni studium i refleksji realizowanych razem z członkami Rodziny Salezjańskiej i współpracownikami świeckimi na tematy, które dotyczą ewangelizacji i kultury, zaangażowania misyjnego *ad gentes*, ...;
- stosowanie narzędzi komunikacji społecznej do krytycznej oceny nowych i wybijających się kultur i docenianie możliwości jakie one ofiarują w głoszeniu Ewangelii;
- uczenie się nowych metod ewangelizacji;
- animowanie grup misyjnych.

²⁰ Por. P. CHÁVEZ, *Przemówienie na zakończenie KG26*, w: „*Da mihi animas, cetera tolle*”. *Dokumenty 26 Kapituły Generalnej Towarzystwa Św. Franciszka Salezego*, Rzym, 23 lutego – 12 kwietnia 2008, Poligrafia Inspektoratu Towarzystwa Salezjańskiego, Kraków 2008, s. 138.

KRYTERIA ROZEZNANIA SALEZJAŃSKIEGO POWOŁANIA MISYJNEGO²¹ „ad gentes, ad exteros, ad vitam”

Osoby zaangażowane w rozeznanie na różnych poziomach:

- Współbrat, który jest prowadzony przez kierownika duchowego i przez spowiednika.
- Wspólnota, gdzie żyje współbrat, a mianowicie: dyrektor, formatorzy, współbracia.
- Inspektor ze swoją Radą.
- Radca Generalny ds. Misji.

Przeciwwskazania do powołania misyjnego:

- Poszukiwanie przygody i zwykła chęć zmiany miejsca pracy.
- Naleganie ze strony innych osób: rodzice, współbracia, przyjaciele.
- Ucieczka od swoich problemów w nawiązywaniu relacji, spraw osobistych, powołaniowych.
- Niezdolność integrowania się w życiu i apostołacie wspólnoty. Jeśli taki współbrat zostanie posłany na misje, to narazi się na bardziej wymagające środowisko (ze względu na język, kulturę i inne czynniki) i pogorszy swoją sytuację, zamiast ją polepszyć.

Elementy niewystarczające:

- *Nie wystarcza* ogólna motywacja misyjna: na przykład, niejasne pragnienie pracy dla młodzieży ubogiej lub w środowisku ubogim ...
- *Nie wystarcza* powierzchowny entuzjazm dla misji, któremu nie towarzyszą konkretne postawy zaangażowania, poświęcenia, ofiarności: taki entuzjazm nie będzie trwał długo.

Kryteria ogólne rozeznania powołaniowego - dla współbrata oraz dla Dyrektora i jego Rady.

Trzy aspekty niezbędne: (1) czysta intencja, (2) wolna decyzja, (3) konieczne przymioty.

Koniecznymi przymiotami są:

- dobre zdrowie;
- dojrzałość ludzka; poczucie odpowiedzialności; zdolności relacyjne;
- mocna osobowość; psychiczna równowaga; wytrwałość w trudnościach;
- cierpliwość, wyrozumiałość, pokora, zdolność docenienia autentycznych wartości innych kultur i religii oraz dostosowania się do ulegających zmianom sytuacji;
- nadprzyrodzony duch, aby nie zredukować misji do czegoś czysto dobroczywnego lub działalności społecznej;
- duch wiary; zakorzenienie w Chrystusie poprzez osobistą i wspólnotową modlitwę, skupioną na Eucharystii, oraz regularne przystępowanie do sakramentów;

²¹ Por. *Ad Gentes* 25; L. ODORICO, *I candidati per le missioni salesiane*, ACG 337, ss. 52-56.

- życie salezjańskie przeżywane z misyjną gorliwością, okazywaną przez własną żarliwość w pragnieniu, by inni, zwłaszcza młodzi ludzie, najubożsi i z marginesu, poznawali Jezusa;
- głęboka miłość do Kościoła i Zgromadzenia;
- duch poświęcenia; ofiarność; zadowolenie z warunków, w których się znajduje;
- siła w znoszeniu zmęczenia i małej owocności podejmowanych wysiłków;
- elastyczność oraz zdolność dostosowania się i umiłowanie życia we wspólnocie międzykulturowej;
- zdolność nauczenia się nowego języka;
- umiejętność życia we wspólnocie i pracy w grupie z innymi członkami, świeckimi i młodzieżą;
- duch jedności i posłuszeństwo we wspólnym duszpasterstwie prowadzonym przez własnego Biskupa.

PRZYGOTOWANIE SPECYFICZNE SALEZJANINA MISJONARZA

Salezjanin, który czuje powołanie, by być misjonarzem poza własną ojczyzną, swoim środowiskiem kulturowym i grupą językową (*ad exterios*),²² wśród ludzi, którzy jeszcze nie słyszeli o Ewangelii i gdzie Kościół nie jest jeszcze w pełni zakorzeniony (*ad gentes*),²³ ze zobowiązaniem na całe życie (*ad vitam*),²⁴ może ofiarować się w jakimkolwiek momencie do służby na misjach.

Preferuje się współbraci młodych z racji ich łatwości nauczenia się nowego języka i kultury oraz ich ducha dostosowania; zasadniczo pragnie się, aby ukończyli proces rozeznania swojego powołania w czasie postnowicjatu, ale możliwe jest także w trakcie formacji specyficznej salezjanina kapłana i salezjanina koadiutora.

Kapituła Generalna XIX otworzyła dla salezjanów także możliwość bycia misjonarzami *ad tempus*, przynajmniej na 5 lat, «aby tylko byli uważani za nadających się».²⁵ Można to zrobić dla specyficznych i pilnych zadań w działalności misyjnej Zgromadzenia lub aby pomóc współbratu w lepszym rozeznaniu swojego salezjańskiego powołania misyjnego *ad vitam*.

Rozeznanie

Proces rozeznania jest stopniową i progresywną drogą pokonywaną z pomocą przewodnika duchowego. W tym procesie kandydat uczy się jak Najśw. Maryja Panna słuchać głosu Ducha, oczyszczać i pogłębiać swoje motywacje, rozpoznawać swoje przymioty i postawy, które określają jego zdolność do salezjańskiego życia misyjnego. Również wspólnota ma ważną rolę na tej drodze. Do przeprowadzenia tego zadania stosuje się *Kryteria Rozeznania Salezjańskiego Powołania Misyjnego*. Jest także możliwe, że kandydatowi na misjonarza zezwoli się, na przykład, tytułem próby na okres

²² Por. FABC Office of Evangelisation, *Consultation on Asian Local Church and Mission ad Gentes*, FRANZ JOSEF EILERS (red.), *For All the Peoples of Asia*, III, n. 5, Claretian Publications, Quezon City 2002, s. 222.

²³ Por. *Ad Gentes* 6.

²⁴ Por. *Redemptoris Missio* 66.

²⁵ ACS 244, s. 180.

jednego roku, przeżyć doświadczalnie pracy w kontekście misyjnym poza własną Inspektorią. To doświadczenie może posłużyć też dla rozeznania jego salezjańskiego powołania misyjnego.

Kiedy, po dokonaniu rozeznania, kandydat dochodzi do wniosku, że jest wezwany do służby na polu misyjnym, wysyła list do Księdza Generała, w którym przedstawia w sposób jasny to swoje pragnienie i oddaje się do dyspozycji Zgromadzenia. Nie pozbawia go to możliwości wyrażenia swoich preferencji lub konkretnych predyspozycji dla określonego terytorium misyjnego; w szczególny sposób odnosi się to do *Projektu Europa*.

Ksiądz Generał, za pośrednictwem Rady ds. Misji, nawiązuje dialog z Inspektorem danego współbrata, prosząc Inspektora i jego Radę o pisemną opinię na temat misyjnego powołania współbrata, zawsze odnosząc się do *Kryteriów Rozeznania Salezjańskiego Powołania Misyjnego*.

Po zakończonym pozytywnie rozeznaniu i otrzymaniu opinii Inspektora w kwestii wyjazdu na misję, Ksiądz Generał wskazuje kandydatowi miejsce przeznaczenia.

Przygotowanie

W okresie, który poprzedza wyjazd, Inspektoria:

- daje przyszłemu misjonarzowi sposobność, na ile to możliwe, nauczenia się języka i poznania kultury miejsca, do którego jest przeznaczony; w ten sposób może on także wziąć udział w spotkaniach lub kursach organizowanych przez Konferencję Życia Konsekwowanego czy Konferencję Episkopatu dla kandydatów na misję;
- ofiaruje możliwość poznania zasadniczych pojęć antropologii kulturowej i dynamiki dialogu międzykulturowego;
- posyła misjonarza, aby uczestniczył w Kursie Formacji dla nowych misjonarzy, organizowanym przez Dykasterium ds. Misji jako bezpośrednie przygotowanie misjonarzy przed wręczeniem krzyża misyjnego;
- modli się i zachęca do modlitwy za współbrata, który zostaje posłany jako misjonarz.

Zaklimatyzowanie się

W tym czasie Inspektoria, do której został przydzielony nowy misjonarz, stwarza klimat gościnności i gdy tam przybywa, przyjmuje go po bratersku.

Aby ułatwić jego włączenie się w nowe środowisko kulturowe, społeczne i eklezjalne, Inspektoria:

- ofiaruje mu od samego początku program ukierunkowania, który pozwala poznać nie tylko historię, kulturę i właściwości kraju, ale także historię, misję i dzieła Inspektorii;
- gwarantuje mu odpowiedni czas na naukę języka;
- zapewnia mu początkowe towarzyszenie przy pomocy duchowego przewodnika, który pomaga i doradza mu w ciągu pierwszych lat jego włączeniu się, słuchając jego oczekiwań, pogłębiając jego motywacje, usuwając ewentualne uprzedzenia, wspierając go w sporządzeniu swojego programu salezjańskiego życia misyjnego.
- ułatwia jego stopniowe włączenie, unikając mianowania go na stanowiska wymagające odpowiedzialności podczas pierwszych dwóch lat;

- organizuje regularne spotkania, np. dwa razy w roku, nowych misjonarzy razem z ich formatorami, dyrektorami i odpowiedzialnymi na poziomie inspektorialnym; jednocześnie ofiaruje wskazówki dyrektorowi nowego misjonarza;
- daje mu możliwość uczestniczenia w przygotowaniu dla nowych misjonarzy organizowanym bądź przez Konferencję Życia Konsekwowanego, bądź przez miejscową Konferencję Episkopatu dla poznania i wejścia w kulturę lokalną.

Po pięciu latach pomoże się misjonarzowi w ocenie własnego doświadczenia misyjnego, a w szczególności:

- w kwestii jego integracji w życie i apostołat danej Inspektorii;
- jego włączenia się w kulturę lokalną, a szczególnie wśród powierzonej mu młodzieży, oraz jego zdolności otwarcia;
- w refleksji nad własnym zapałem apostołskim i zaangażowaniem w życie misyjne.

Tymczasem misjonarz, który znajduje się w okresie formacyjnym, uzupełnia swoją formację początkową, przyjmuje święcenia kapłańskie i / lub składa profesję wieczystą. Do etapu asystencji zaliczane są dwa lata przewidziane w Regulaminach (n. 96), począwszy od jego wychowawczo - duszpasterskiego włączenia w lokalną wspólnotę, do której zostaje przeznaczony; dla przykładu: czasu przeznaczonego wyłącznie na naukę języka lub oczekiwanie na procedury migracyjne nie zalicza się jako asystencji.

Formacja ciągła

Misjonarz włącza się całkowicie w pracę misyjną Inspektorii i zwraca uwagę na swoją formację ciągłą, korzystając także z możliwości ofiarowanych przez Inspektorię, aby pogłębić swoją osobistą relację z Chrystusem jako źródło swojego zapału misyjnego oraz inkulturować się coraz bardziej w kulturę narodu w świetle wiary chrześcijańskiej i charyzmatu salezjańskiego.

Bierze udział w różnych spotkaniach w Inspektorii (dzień wspólnoty, spotkania wspólnoty wychowawczo - duszpasterskiej i Rodziny Salezjańskiej oraz inne inicjatywy), w kraju (jak np. kursy organizowane przez Salezjańskie Centra Regionalne Formacji Permanentnej, spotkania promowane przez Konferencję Życia Konsekwowanego lub Episkopatu), a także na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim, który ofiaruje kurs formacji permanentnej dla misjonarzy.

Jeśli posiada niezbędne dary i jeśli odpowiadają one wymaganiom Inspektorii, misjonarz zostaje zaproszony przez Inspektora do zdobycia kwalifikacji w zakresie misjologii, antropologii, dialogu międzykulturowego, dialogu międzyreligijnego, nowej ewangelizacji, w celu zapewnienia kompetentnej posługi w Inspektorii.